

Рисунок 2. “Поющее дерево”
(фотография автора)

Рисунок 3. Размещение насекомых
в дереве (фотография автора)

Важно отметить и то, что экологическая тропа задумана и функционирует как гармоничная, хотя и небольшая, часть парка, включающего красивый замок XVIII века, многочисленные детские аттракционы, прокат лодок, катамаранов и др. Предоставление широкого спектра услуг в сочетании с невысокой стоимостью входных билетов обеспечивают большое количество посетителей в сезон работы парка.

Таким образом, формирование экологической культуры населения ФРГ происходит не только в традиционной образовательной среде, но и при использовании многочисленной сети разнообразных эколого-культурных объектов (экологических троп и др.).

Список литературы

1. Лебедев Н.А., Бахарев В.А. Туризм как направление формирования экологической культуры населения (отечественный и зарубежный опыт. Актуальность идей В.И. Вернадского в современной культурно-образовательной и природоохранной деятельности: материалы Всероссийской научно-практической конференции с международным участием 17-18 декабря 2014 года, посвященной 150-летию со дня рождения В.И. Вернадского. Под ред. профессора Н.Н. Максимова. Великий Новгород: “Новгородский технопарк”. 2014. С. 35–40.

2. Лебедев Н.А. Использование тренажеров при обучении зоологии в школе. Зоологические чтения: сборник статей международной научно-практической конференции “Зоологические чтения – 2019”, посвященной 90-летию Гродненского зоологического парка (Гродно, 20–22 марта 2019 г.). [редколлегия: О.В. Янчуревич (ответственный редактор), А.В. Рыжая, А.В. Каревский]. Гродно: ГрГУ им. Я. Купалы, 2019. С. 161–163.

УДК 338.48

Сахарнацька Л.І. канд. екон. наук
ДВНЗ “Ужгородський національний університет”

ОСНОВНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОГО КОМПЛЕКСУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Однією з найпопулярніших нетрадиційних стратегій розвитку сільських територій є туризм і пов'язані з ним можливості підприємництва, оскільки туризм здатний приносити дохід, створювати робочі місця і покращувати соціальні та економічні умови в країні.

Туристично-рекреаційна сфера на сьогоднішній день займає провідну роль і характеризується наявним високим потенціалом для соціально-економічного та екологічного розвитку і відновленню сільських територій. Для ефективного ведення туристично-рекреаційного комплексу в сільській місцевості, необхідним є розгляд комплексних і стійких підходів, які допоможуть уникнути завдань шкоди ресурсам та виявить переваги та ризики розвитку сільського туризму. Однією з найпопулярніших нетрадиційних стратегій розвитку

Ключові слова: сільська місцевість, розвиток сільських територій, туристично-рекреаційні ресурси, сільський туризм.

Сільський туризм на початку XXI ст. – один із найперспективніших видів відпочинку у Карпатському, Поліському, Подільському, Наддніпрянському регіонах. Для сільських мешканців України цей вид туризму є найкращим стимулом для започаткування й розвитку підприємницької діяльності, що дає додаткові прибутки та підвищує рівень зайнятості членів сільських родин. Крім цього, діяльність сільських громад з організації агрорекреаційного сервісу стимулює облаштування сільських осель та благоустрій сільської місцевості, створює додаткові шляхи наповнення місцевих бюджетів, перетворюється на вагомий чинник перспективного розвитку сільських територій [2].

Слід розглянути основні види сільського туризму – екологічний туризм і агротуризм. Синонімами поняття “екотуризм” є зелений і природничий туризм. Від традиційного туризму екотуризм відрізняється такими ознаками [3]:

- перевага природних, а не культурних об’єктів туризму;
- стійке природокористування;
- менша ресурсоемність;
- особиста участь у соціально-економічному розвитку території;
- екологічна освіта туристів.

Активність міжнародного туризму, за даними Всесвітньої туристичної організації (UNWTO), знизилася на 70% за перші вісім місяців 2020 р. порівняно з аналогічним періодом минулого року на тлі глобальних обмежень на поїздки, включаючи повне закриття багатьох кордонів, щоб стримати пандемію COVID-19. Ці негативні явища, в свою чергу, стимулюють до розвитку внутрішнього туризму. У зв’язку з обмеженнями перетину кордону багато міських жителів замість пошуку закордонних курортів, почали подорожувати та досліджувати різні куточки України, тим самим відбувся поштовх у розвитку туристично-рекреаційного комплексу сільських територій. Адже саме сільській місцевості притаманні такі привабливі для туристів умови як: сприятливий клімат; природні ресурси (гори, ріки, лимани, моря, приваблива флора та фауна); історична спадщина, традиції і побут, ландшафти, екологічно чисті продукти та багато іншого. Тому сільські територіальні громади зі значними природними та історико-культурними ресурсами беруть курс на розвиток саме рекреаційно-туристичного комплексу для побудови стійкої економіки на селі [1].

Пріоритетність розвитку сільського зеленого туризму в регіонах України зумовлена такими обставинами [3]:

1. розвиток сільського зеленого туризму стимулює мале підприємництво, важливе для оздоровлення економіки аграрних районів країни;
2. регіони України мають малоосвоєний рекреаційний потенціал, що потребує пошуку альтернативних та ефективних стимулів для його раціонального використання у відпочинково-туристичних цілях;
3. створення та розвиток агрорекреаційного сервісу вирішує низку напружених соціальних проблем багатьох регіонів, зокрема, масового безробіття, закордонного заробітчанства, складного соціального клімату тощо;
4. збережена етнокультурна самобутність історичних країв нашої держави виступає ексклюзивною, міжнародно-туристичною, конкурентною перевагою, що дозволить Україні бути серед основних осередків розвитку сільського туризму в Європі.

Туристично-рекреаційний комплекс сільських територій в Україні тільки набирає обертів, основними осередками розвитку даного комплексу є території, зі значним ресурсним потенціалом, сприятливими природними умовами, історико-культурною спадщиною та розвинутою інфраструктурою, - це Карпатський та Західно-Причорноморський регіони, Полісся та Слобожанщина [1].

Розвиток сільського зеленого туризму змусить сільські громади приділяти більше уваги благоустрою сіл, реформуванню транспортної інфраструктури, відновленню роботи місцевих закладів культури, забезпеченню екологічної чистоти довкілля і вирішенню нагальних соціально-економічних проблем села за рахунок додаткових надходжень до бюджетів місцевих органів влади [2].

Потенціал розвитку сільського туристично-рекреаційного комплексу залежить також від належної підтримки на державному, регіональному та місцевому рівнях. За умови ефективного використання природного, економічного та рекреаційного потенціалу сільських територій можна забезпечити розвиток, покращити рівень та якість життя сільського населення. Головним завданням для підвищення туристично-рекреаційного потенціалу сільських територій є забезпечення його розвитку в гармонії з природою та збереженням природних ресурсів [1].

Необхідною передумовою розвитку рекреаційного туризму є подальше та всебічне його дослідження, виявлення та удосконалення чинників, які допоможуть сільським громадам успішно розвивати дану галузь, а також варто зазначити, що важливе значення приділяється ролі місцевих громад та місцевого бізнесу у формуванні висококонкурентного сталого сільського туризму.

Список використаних джерел

1. Сахарнацька Л.І. Потенціал розвитку туристично-рекреаційного комплексу сільських територій. Збалансоване природокористування. 2020. №4. С. 73-78.
2. Мельниченко О.Б. Стан і перспективи розвитку сільського туризму в Україні. *Економіка. Управління. Інновації*. 2011. №1. С. 5.
3. Латинін М.А., Примоленна Л.М. (2012). Державне регулювання розвитку сільського зеленого туризму в Україні. *Державне будівництво*. 2012. №1.

УДК 630.90

Щавінська А.Л., аспірантка

Інститут агроєкології і природокористування НААН

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ НИЗЬКОВУГЛЕЦЕВОГО РОЗВИТКУ ЛІСОВИХ ТА УРБАНІЗОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ

Туристично-рекреаційна сфера на сьогоднішній день займає провідну роль і характеризується наявним високим потенціалом для соціально-економічного та екологічного розвитку і відновленню сільських територій. Для ефективного ведення туристично-рекреаційного комплексу в сільській місцевості, необхідним є розгляд комплексних і стійких підходів, які допоможуть уникнути завдавання шкоди ресурсам та виявить переваги та ризики розвитку сільського туризму. Однією з найпопулярніших нетрадиційних стратегій розвитку

Ключові слова: сільська місцевість, розвиток сільських територій, туристично-рекреаційні ресурси, сільський туризм.